

97.

VIRI

ILLUSTRIS atq; MAGNIFICI

DOMINI

JOHANNIS

SCHULTENI

Citi & Hamburgensis
Reipublicæ

CONSULIS SENIORIS

ELOGIUM

Scriptore

JO. FRID. MAYERO,

Doctore & Professore

Theologo.

HAMBURGI,

Literis NICOLAI SPIERINGII,

Anno M DC XCVII.



ILLUSTRES MERITIS & DIGNITATE
PUBLICA VIRI

OMNIUM ORDINUM AUDITORES
HONORATISSIMI.



Atis quidem mihi de Orationis meæ exordio argumentoque constat, quod in summa mentis confusione, quæ in præsentî me premit, quam pertinacissimè teneo.

Scilicet Vos, jacturam recensendo quam passi estis, omni mentis contentione annitar, vel vocare in luctum, vel lugentibus jam & mœrore dejectis collugere, in querelas præire publicas, pietatemque vestram obtestari, ut merita ab oblivione asserat, cultuque donet æterno. At, utrum, aut quo successu huic sermone finem sim inventurus, ipse ingenue fateor, *Patres Conscripti*, hæreo ambiguus. Octavus supra vigesimum dies est, cum CONSULEM SENIOREM JOANNEM SCHULTENIUM, ingentibus Virum Meritis, Senatus Populusque Hamburgensis amisit ex caduca Consulis Dignitate ad regia demata sceptraque cœlestia translatum. In quo tantum amisimus, quantum Republicæ Saluti sufficiebat, & boni omnes tantum dolent, in quantum humani animi dolor potest intelligi. Certè quocumque aciem oculorum dirigo, quo mitto mentem, novum statim se mœroris argumentum

mentum objicit, & me ita confundit, ut cui primas inter
lugentes adsignem partes, cujus suspiria prius excipiam,
negligam alterius, quam cladem potiore dicam, prof-
sus non assequar.

Solvitur in lachrymas, imo diffluit, Sanctissima Matro-
na, Conjux raro profus, divinae benedictionis exemplo
dimidio prope, biennium si excludas, Seculo, Conjux fi-
dissima, Marito Incomparabili, felicitatis omnis quae uxo-
rem ornare poterat compendio absolutissimo, nunc vi-
vis erepto.

Dejecti in terram Amplissimorum Liberorum ocu-
li animique, & ex terrae faucibus indulgentissimum pe-
tunt, repetunt Patrem.

Atque Nepotum, Pronepotum tenerrimae voces A-
vum, Proavum inter maximos ploratus clamant, vocant
sed frustra. Necesitudines etiam maximas, quae splen-
dorem suum a **SCHULTENII** fulgore acceperant
mutuo, jam squalor occupat, & tenebras plus quam fera-
les quiritantur. Lugent Patres Republicae Partem. Sui
ac Ornamentum singulare, Senioremaxime Venerabi-
lem. Venerandi & disertissimi voluntatis divinae inter-
nuncii atque interpretes sui Ordinis & Sacrorum Praesi-
dium. Descent Jura Civitatis Patronum, Justitia Vindi-
ctem, Cives Patrem: & quid multa? Patria quae patet no-
stra, Pignus suum coeleste, quo Salus Republicae asser-
batur, ablatum communi & consternato protinus ore
loquitur.

Dabitur hoc mihi Hamburgensi sanguine nati, ut
in Patriae Vobiscum communionem veniam, alio
quamvis incaluerim coelo. Lipsiae meae, cui aeternum
bene sit! primam debeo auram, tanta tamen indulgen-
tia

ELOGIUM JO. SCHULTZII J.Cti.

S

tia cum me alar meisque prospiciat commodis Hamburgum, atque omnibus benignissima matris expleat parvis, tantam cum de me conceperis spem, foveris fiduciam, foveatque in hunc usque diem, ut sacratissimis suis me propius admoventi curis, aeternasque suas felicitates meis quoque excubiis crediderit, non possum non, inter non desinentia omni genae salutis vota Hamburgensis filii affectare honorem, ambire dignitatem, praesare gradum. Voti mei damnatus, ceu totus confido, intelligitis credo, qui me dicentem iluctus jam opprimat, cum Orphanus, inter Vos Orphanos qui conticetis omnes, solus ego Optimi Patris nostri discesum, nostramque calamitatem enarrare debeam.

Accedit, cui dolori ferme succumbo, quod ex hoc loco de Patre nostro cogar dicere, ex quo quoties sermonem olim ingressus sum, in his subselliis Venerandum maximè Senem, vultus humanissimam exornatum gravitate, praesentem habebam, qui facundiam mihi adspirabat. Quod si enim Oratores prisci, ad pulvinaria Deorum aueffigies verba facturi, rapiatque in coelum ire videbantur, quidni animus meus Vivam Veri Numinis Imaginem & haud postremum Dei Vicariorum coram contempletus, igne quodam diviniore incaluisse? Verum enim vero, quod absente **SCHULTIO**, quod oculis erepto, quod neque nunc neque in posterum unquam haesita subselliis exornaturo, quod satis functo, de **SCHULTIO** mortuo, mihi dicendum sit, hoc vero est, quod ad finitium me damnat, vocesque omnes faucibus includit. **DP** vine Senex, Consul maximè Venerabilis, quae porro dicendi majestas Tuis meritis digna, aut ista exaequare possit, non video. Ecquis Tuam in consiliis investigandis sagacitatem

D

tatem

102

tatem, solertiam in constituendis, in temperandis prudentiam, in expediendis animulm propofiti diu multumque deliberati tenaciffimum, dignè satis, ac mèretur, deprecetur? Ecquis invidendos auspiciatiffimorum confiliorum successus, quibus fortuna obtemperabat, ipsumque ardebat Coelum meritis mactere logiis? Quis animum usibus dicatum publicis, qui nullos pertimescebat labores, nulla subterfugiebat onera molestias horrebat nullas, ex meritis celebret? Divino hic ingenio, coelesti opus est eloquentia, quorum me utroque destitui Vos novistis, & ego agnosco. Arbitros jam Vos volo Auditores, dicite amabo, quid de Orationis meae exitu sperare habeam? Dicam tamen quid in his constitutus angustiis ceperim Consilii. Animus est beatissimi **SCHULTII** adire manes, & ab illis cum lachrymis rogare veniam, inque apologiae usum pietatis allegare nomen, si dicendi ego nescius & ex luctu etiam impeditus, qui non meditata oratione, quae lachrymarum imbre & impetu dolorem suum testatur, infra ipsorum disturus sum merita: De Vobis autem, Auditores, illam citra omnem haesitationem concipere spem, solum **SCHULTII** nomen, quod toties nostra clamabit oratio, sufficere omnem ut Orationi conciliet elegantiam, benevolentiam, & audiendi studium Oratori. Ne excidam spe mea, per gratitudinem adversus immortalia **SCHULTII** Merita Vestram domesticos omnes, Vos, externos per bonitatem Vestram, qua Republicae Hamburgensi rectè cupitis illiusque curatis salutem, eo, quo possum studio, rogo, quinimo obtestor.

In laudes tuas, Hamburgum, ire, quae aevi praesentis Ornamentum singulare **JOHANNEM SCHULTIIUM** feliciter par tu enixa es, superfluum prorsus & super-

Vacaneum esse judico, tum quod laudibus Tuis nemo detrahat, sed extollant palmamque præ reliquis Germaniæ urbibus lubenter largiantur, qui bona Tua intelligunt & æstimant omnes, tum quod ambigam, quis majori cura, sollicitudine, dignitatis accessione ornaverit alterum, utrum Tu **SCHULTIUM** jure nativitatis Tuum, an Te **SCHULTIUS** commune bonum factus, noster? Tu Ipsi mater eras; multum est fateor: at Ipse Tibi Pater: atque in hoc præstat. Filius ille Tibi; magna contulisti: Tu vero Ipsi Filia maxima ditata dote: id vero majus est. Vitam Ille Tibi debet: at Tu vitam fortunamque Tuam, Hamburgum, per tot lustra **SCHULTIO**.

Non possum tamen mihi temperare, quin quæ Sanctissimus Senex tenerrimo semper patriam affectu complexus, quando familiariter lateri suo me admooveret, vice plus simplici ex Incomparabilis, & quem nulla filebunt Seæcula, **HUSWEDELI** Præceptoris ore in laudem Hamburgi Patriæ suæ modulabatur, referam. Obversature enim adhuc animo, frons illa exporrecta, os ut suaviter ut distinctè promeret, quo in assensum pronus rueret auditor ad ingenium omne compositum, intimioris lætitiæ & exæstians quasi sensus, qui vocem comitabatur & animabat, mens ut Deus propriam hanc Patriæ juberet esse felicitatem ignea. Sed quid Vos moror? Ita laudes Patriæ prædicabat Senex Sanctissimus:

Si Venetam spectes mediis in fluctibus urbem:

Hamburgum mediis æmula surgit aquis;

Moenibus ambitur decorata Antvverpia celsis;

Gambriviis par laus moenibus inde venit / bonp

Amstelodamum, quam dives Pontus inundat, / a ficut

Vidimus; Hamburgum Pontus Humusq; beaton

D 2

Urbem

Urbem ô felicem! Quod si Concordia regnat,
 Dicam præferri jam Tibi nulla potest.
 Addebat lætus quæ Germaniæ Philomela Grefflingerus
 Verlibus cecinerat vernaculis;

Zeigt der Benedger Stadt sich mitten in den Beilen/
 Hamburg wird gleicher Weis sich dir vor Augen stellen.
 Liegt Antorff wohl umbwält / und trägt der Be
 stung Lob/

So liegt es Hamburg gleich / doch Hamburg nie
 mahls ob.

Bergüdt sich Amsterdam mit des Neptunus Reich/
 Hamburg hat des Neptuns und Ceres Reich zugleich.

O viel beglückte Stadt! behätest Du Einigkeit/
 So nennt man Dich mit Recht die Schönste dieser Zeit.

Nescio ad hæc verba Enthusiasmo utrum corripiat
 Poëtico, quod cum venia mihi dudum exaruerit, tam repen-
 te Poëta prodeam, & Spiritus meus pietate versus Hambur-
 gum accensus ad sequentes in ea verba liget numeros:

Digna cedro felix scripsisti carmina Vates.

O si firmaret coelitus ille DEUS!

Nam si Gambriuis Concordia regnat in agris,

Quemlibet in partes cernis abire tuas.

Du Richter redest recht: Ich rühme deine Ziebel;

Und seuffte: daß doch Gott den Frieden unterschriebat
 [das Amen]

: Denn wen die Einigkeit in Hamburg herrschen kan
 So nimmt die ganze Welt dem Kluges Urtheil an.

Accessit autem ad felicitatis Hamburgensis cumulum,
 quod Anno agonizantis jam Seculi vigesimo primo JCto-
 rum foecundissimi matre: sufficere unum instar plarium
 nominasse, cum innumerorum eruditionem complexus
 fuerit

ELOGIUM JO. SCHULTENI JCi.

9

fuerit, imo superaverit, *Casparem Zieglerum* Immortalem Virum, quem eodem anno Lipsia in lucem, ceu Hamburgum SCHULTIUM edidit. Honestissimæ familiæ, cui ortum debet, Vos omnes rectius meministis, quam ut ego opus habeam ex eo fonte derivare laudes. Tam latè enim SCHULTIORUM & illustri *Worveriorum & Von der Fehle* Gentes patent, ut Brabantia harum adsurgat meritis, Orbis autem eruditus illas mori prohibeat, istas vero inter nos ignorare extranei, dissimulare improbi sit. Sufficiat paternâ maternâque prosapia ad Eum confluisse, quicquid Civibus amabile & salutare hâc ætate visum, quicquid Hambutgi fata aut rexit aut illustravit. Quis *Albertum* Patrem, Tribunum Reipublicæ exquisitissimorum meritorum, Magni illius & semper victuri *Johannis JCi* & Senatoris primarii filium ignorat? Hujus ope, curâ, sollicitudine, in partem adsumtis *Johanne Jo Werben, Henningo Groten, Joachimo Beckmanno* Ecclesiasticæ Sanctioni oblivione fere sepultæ, & vita & honos rediit.

Neque vero nititur hic Noster Majorum Meritis, qui in ipsis cunis præclara minitabatur, ut virtutum Ejus splendor lucem afferre potuisset productoribus vel obscurissimis: ut nunquam puer, semper Consul fuerit, fuerit inquam, & se esse nesciverit.

A dulcior factus, Parentum & Majorum laudatissimum exemplum in consuetudinem disciplinamque convertit, ut quæcunque illi pulcherrima facerent, ea continuo transiret, & ad majora semper festinaret, expectationem pariter & judicia hominum transcenderet. Tanta autem contentione animi & ingenii divinitate, qua Hamburgum ejusmodi feracissimam Matrem esse valde comprobabat, omnes quæ ad humanitatem artes spectant, in Scholâ *Johanneâ*

E

hanneâ

141 + 31 = 212

Comperit abbat

haneâ benediçta illa pietatis & solidæ eruditionis officinâ consecretabatur, ut appareret statim, Justitiâ sibi os præparare; per quod deinceps esset locutura: Patriæ Salutî Hunc concessum cœlitus, ut eam Magnus Senator aliquando & luculentissimè produceret, & constantissimè assereret. Nec desistebat in Illustri Gymnasio, æterno Urbis Ornamento, sufficientissimum illud quod animo destinarat, doctrinarum instrumentum parare. Duces habebat ad eruditionem insignes, Viros heu quantos! *Bernhardum Vagetium, Wöhrenbergium, Tattium*, atque Seculi sui Aristotelem *Fungium*, eo tantum se aptiorem fore cæteris confidens, quo magis clarissimarum Artium & Virtutum comitatu stipatus esset, & firmo satis pede confirmatoque gradu iret ad Academias. Vitam Academicam ingressus non vana eruditionis augendæ fiducia Rostochium elegit, ut Magno illi Husvedelio adhereret; cujus præceptis eruditus omnique elegantiorum studiorum apparatu instructus, Argentinam, dulcissimam quoque studiorum meorum olim matrem, concessit, & per quadriennii moram ab ore Magni *Taboris* pependit. Quo de Virò quidquid dixero, minus erit, quantum rerum, quantum exemplorum, quantum Legum, quantum Antiquitatis ille solus tenebat, Juris atque Justitiæ Consultissimus, & quidquid ad agendum, & ad cavendum, & ad respondendum, & ad judicandum peritissimus: viva Juris Bibliotheca, Germaniæ totius Oraculum, & qui veteris ævi Papinianos, Ulpianos, Paulos in ruborem dabit. O felicem Argentinam, cui eodem tempore ab Incomparabili *Tabore* docendo, & à TE, perfectissime **SCHUL- TI**, audiendo gloria in Legum studio, fama que singularis comprabatur, vindicabatur. Ita enim præibat Ille doctor